

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Nejvýznamnější důlní díla na Kladensku I

Číslo projektu	CZ.1.07/1.5.00/34.0950
Kódování materiálu	VY_32_INOVACE_dej2_uhl04
Označení materiálu	uhl04_doly1.pdf
Název školy	Gymnázium Kladno
Autor	PaedDr. Zuzana Vlčková
Anotace	Výukový materiál určený pro výklad i pro samostatnou práci žáků zaměřený na bližší seznámení žáků s historií těžby uhlí na Kladensku jako významného fenoménu celkového rozvoje města.
Předmět	Dějepis
Tematická oblast	Těžba uhlí na Kladensku
Téma	Důlní díla na Kladensku I
Očekávané výstupy	Žák umí pojmenovat významná důlní díla, umí je na mapě Kladenska. Vysvětlí jejich význam pro rozvoj města v 19. a 20. století.
Klíčová slova	Těžební společnost, důl, hloubení, těžba
Druh učebního materiálu	Dokument určený pro samostatnou práci žáků
Ročník	6 - 9
Cílová skupina	Nižší stupeň osmiletého gymnázia, druhý stupeň základní školy
Ověřeno	17.05.2014, 04
Pokud není uvedeno jinak, uvedený materiál je z vlastních zdrojů autora	
Literatura:	
[1] KOLEKTIV AUTORŮ. <i>DOBÝVÁNÍ UHLÍ NA KLADENSKU: (historie kladensko-slánsko-rakovnické pánve)</i> . Ostrava: OKD, a.s., Ostrava, 2006.	
[2] SEIFERT, Josef a Jiří KOVAŘÍK. <i>Doly, hutě a Kladno</i> . Kladno: Statutární město Kladno, 2013.2	
[3] SEIFERT, Josef. <i>Konec kladenského uhelného revíru</i> . Libušín, 2002.	
[4] MAKARIUS, Roman. <i>Z dějin královské, císařské a státní báňské správy</i> . Ostrava: Montanex, 2004.	

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Nejvýznamnější důlní díla na Kladensku I.

Kladenský revír zhruba sahá na západě od bývalého Dolu Jaroslav v Tuchlovicích na jihovýchod k původnímu výchozu uhelné sloje ve Vrapicích.

Těžba se na Kladensku začala výrazně rozvíjet od poloviny 19. století, kdy byly vytvořeny majetkově silné těžařské společnosti (Společnost buštěhradské dráhy, Společnost státní dráhy, Pražská železářská společnost, Mirošoviccko-libušínsko-svatoňovická společnost).

Všechna důlní díla na Kladensku mají svou historii (bylo jich 137) a s některými jejich názvy se dodnes setkáváme v názvech ulic, městských částí a pomístních názvech.

Pokud byla těžba na dole definitivně ukončena, většinou byl důl zasypán a těžní věž stržena. Na místech uzavřených kladenských dolů jsou postaveny nevysoké sloupky z bílých cihel, na nichž jsou umístěny tabulky s názvem dolu. Na tabulce je dále umístěn hornický znak „želízko a mlátek“ obrácený hlavou dolů, což vyjadřuje ukončení těžby.

Názvy uvedené v závorce jsou případné pozdější názvy dolů.

Důl Průhon

- patřil Společnosti státní dráhy
- hlouben byl od roku 1857
- zasypán asi v roce 1911 (v roce 1998 došlo k propadu a musel být proveden nový zásyp)
- název z místního označení travnaté cesty, kudy se vyháněl dobytek na pastvu (lidově byl nazýván Lesík)
- nacházel se v blízkosti dnešního sídliště Ostrovec (v Kladně)

Důl Amálie

- patřil Pražské železářské společnosti
- hlouben od roku 1858
- těžba ukončena v roce 1896 pro problémy při těžbě v samém centru města
- název podle manželky jednoho z akcionářů A. Kleina
- nacházel se v místě dnešní Střední odborné školy (pomístně Na Amálce)

Důl Barré

- patřil Společnosti státní dráhy
- hloubení bylo započato v roce 1872

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

- důl byl propojen s Doly Engerth a Bresson
- po zakoupení dolu PŽS sloužila jáma jako výdušná (větrací)
- jáma zasypána v roce 1966
- původní název Tuháňský, přejmenován po Adolfovi Barrém, členovi správní rady PŽS
- nacházel se v jihozápadní části Švermova (Motyčín)

Důl Bresson

- patřil Společnosti státní dráhy
- hloubení započato v roce 1868
- nebezpečí záparů (samovolná oxidace uhlí vedoucí až k vzplanutí ohně)
- jáma uzavřena v roce 1905, zbývající zásoby byly dotěženy z Dolu Engerth
- pojmenován po řediteli Společnosti státní dráhy Karlu von Bressonovi
- nacházel se v blízkosti železniční tratě Kladno – Kralupy nad Vltavou u zahrádkářské kolonie

Důl Thinnfeld

- Důl Thinnfeld patřil od roku 1855 Společnosti státní dráhy
- tvořil těžební celek s Dolem Kübeck, odkud bylo uhlí dopravováno na Thinnfeld dvojkolejnou řetězovou dráhou, tzv. Thinnfeldskou štolou
- v dole byl instalován v roce 1902 první elektrický těžební stroj, který byl poté přestěhován na Důl Kübeck
- nacházel se na pozemcích bývalého závodu Kablo Kladno (nkt cables)
- název měl podle svobodného pána Ferdinanda Thinnfelda, geologa a profesora vídeňské univerzity, který prováděl geologický průzkum kladenského revíru

Důl Kübeck

- nejdéle provozovaná jáma na Kladensku
- tvořil jeden důlní celek s Dolem Thinnfeld
- založen c.k. Kutební komisí na Kladensku v roce 1842, poté patřil Společnosti státní dráhy
- jedna z nejkvalitnějších uhelných slojí na Kladensku
- v roce 1896 byla zahájena v Dolech Kübeck a Thinnfeld elektrifikace
- těžba ukončena v roce 1914, jáma poté sloužila jako výdušná pro Důl Ronna
- provoz ukončen v roce 1997

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

- pojmenován po prezidentovi Všeobecné dvorní komory ve Vídni, svobodném pánovi Bedřichu Karlu Kübeckovi
- nacházel se v blízkosti silnice z Kladna do Švermova (na areál dolu navazovala hornická kolonie, správní budovy a nemocnice)

Důl Ferdinand (Prago II, Antonín II)

- patřil Císařským buštěhradským dolům, později Společnosti buštěhradské dráhy
- pojmenování podle císaře Ferdinanda I. Dobrotivého
- nacházel se západně od obce Cvrčovice (lidově Na Ferdinandce)

Jáma Ferdinand I

- založena v roce 1849, hloubení mohlo pokračovat až po nainstalování čerpadel
- uzavřena v roce 1921

Jáma Ferdinand II

- hloubena od roku 1871
- všechny jámy byly po roce 1888 propojeny i s Dolem František Josef

Úkoly:

- 1) Vyhledejte s pomocí internetu místa, kde se nacházela nejvýznamnější důlní díla na Kladensku. Nakreslete jednoduchou mapku.
- 2) Co se většinou stalo s doly, na kterých byla ukončena těžba a které byly uzavřeny?
- 3) Existují nějaké materiální doklady o existenci dolů na místech jejich někdejší existence?
- 4) Která důlní díla na Kladensku jsou v nějaké formě zachována? V jaké? Vyhledej případně pomocí internetu.